

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 1 (469) 470

1994 kovas

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Lapkričio 19-21 dienomis Vokietijos lietuvių bendruomenės darbuotojai susirinko į kasmetinį susitikimą aptarti savo veiklos, apsvarstyti bendruomenės problemų, iškilusių ryšium su pasikeitimais Lietuvoje.

Penktadienio vakaras buvo skirtas maloniai vakaronei bei asmeniniams pokalbiams Romuvos pilies konferencijų kambaryje. Šeštadienį nuo pat ryto prasidėjo darbuotojų pranešimai apie veiklą.

Pirmasis pasisakė Vokietijos LB valdybos pirmininkas Arminas LIPŠYS. Šiuo metu Vokietijos lietuvių bendruomenę sudaro apie 600 narių. Paskutiniaisiais metais įstojo 17 naujų narių. Prašė nepamiršti pranešti naujus adresus, jei narys persikelia kitur gyventi. Bendruomenės valdyba stengiasi laiku leisti INFORMACIJAS: 4 numerius per metus. Iš pagrindinių renginių tarpo - centrinio Vasario 16-osios minėjimo, darbuotojų suvažiavimo ir vaikų stovyklos - pastarasis renginys atkrito. Vaikų stovykla dabar rengiama Lietuvoje. Lieka Vasario 16-osios centrinis minėjimas, kuris kasmet pareikalauja daug darbo, tačiau yra visų laukiamas, ir jame gausiai dalyvaujama. Kas liečia labdarinę darbą Lietuvai, čia bendruomenė dažniausiai tarpininkas tarp vokiškų organizacijų ir Lietuvoje labdaros reikalingų įstaigų.

Romuvos LB apyl. pirmininkas kun. Edis PUTRIMAS pažymėjo, kad nors Romuvoje netrūksta parengimų, vis dėlto buvo surengtas karnavalas ir suorganizuotas koncertas per praeitą VLB darbuotojų suvažiavimą.

Hamburgo apyl. pirm. Teresė LIPŠIENĖ pažymėjo, kad apylinkė turi daug narių, tačiau mažai jų dalyvauja renginiuose. Nariai renkasi paskutiniaisiais mėnesio trečiądieniais Katalikų misijos patalpose. Apylinkė turi tautinių šokių ratelį, rengia Vasario 16-osios ir Birželio trėmimų minėjimus.

Salzgitterio apyl. pirm. Romas GASIŪNAS papasakojo, jog šioje apylinkėje surengiama Kalėdinė vaikų eglutė, Motinos diena, Tautos šventė. Apylinkės nariai dažnai susirenka į šv.mišias. Renginius paįvairina Salzgitterio lietuviškos muzikos kapela.

Toliau apie apylinkių veiklą kalbėjo Bonn-Kölno apyl. pirm. Jonas IVANAUSKAS, Schwetzingeno apyl. pirm. Jonas VITKUS, Stuttgarto apyl. vardu D.PALIULIENĖ. Pranešimus raštu atsiuntė Hannoverio apyl. pirm. Vyt.RAMANAUSKAS, Müncheno apyl. pirm. dipl. inž. Robertas SCHNEIDERIS, Memmingeno apyl. pirm. Herta SCHÄLLE. Apie Geesthachto apyl. kalbėjo jos pirm. A.Midverio įgaliotas J.Ivanauskas, o apie Mülheimo-Esseno apylinkę, vietoj pirm. J.Vaicekausko, kalbėjo P.Odinis.

Apie Lietuvių Kultūros instituto veiklą kalbėjo jo pirm. Vincas BARTUSEVIČIUS. LKI ruošia kasmet suvažiavimus, kuriuose skaitomos paskaitos, liečiančios Lietuvos arba Pabaltijo kultūrą, istoriją, kalbas ir t.t. Šiomet LKI suvažiavimas buvo jubiliejinis - dešimtas. Institutas yra sukaupęs nemažą biblioteką, kurią tvarko ir kataloguoja A.Hermanas. Ši biblioteka yra taip pat Heidelbergo bibliotekų sistemos dalis.

Apie lietuvių evangelikų-liuteronų Bažnyčios Vokietijoje ir Lietuvoje problemas kalbėjo kun. Tamara ŠMITIENĖ. Iki šiol evangelikų parapijas Vokietijoje aptarnavo tik trys kunigai: Fr.Skėrys, M.Klumbys ir ji pati. Kun.Fr.Skėriui sunkiai susirgus, parapijų aptarnavimas tampa labai problematiškas. Iki šiol 14 parapijų laikomos lietuviškos pamaldos evangelikams. Nors ir sunkiomis sąlygomis, tačiau reikalinga padėti ir Lietuvos evangelikams, besistengiantiems atkurti parapijas ir atgaivinti jų veiklą.

Apie Lietuvių jaunimo sąjungos veiklą kalbėjo sąjungos vicepirmininkė Ankė LEPAITĖ. Sąjunga jau išrinko atstovus į Jaunimo kongresą, kuris vyks 1994 metais Lietuvoje ir Didž. Britanijoje. Atstovai yra R.Baliulis, D.Baliulytė, T.Bartusevičius, R.Bartusevičiūtė, R.Čuplinskas, V.Bijūnaitė, K.Žulys, A.Lepaitė, V.Miklovaitė, R.Salgė ir A.Gromašauskas.

Vasario 16 gimnazijos direktorius kalbėjo apie dabartinę gimnazijos padėtį. Mokinių skaičius yra nuolat didelis ir dar galėtų augti, tačiau bendrabučiuose vietų skaičius yra ribotas. Direktorius pastebėjo, kad labai sumažėjo aukos, kurias siūsdavo paskirti lietuviai arba aukotojų būreliai. Taipogi Europos parlamentas nubraukė kasmetinę 120 000 DM paramą, o Hesseno vyriausybė paramą sumažino 40 tūkstančių. Savaiame suprantama, kad šią gimnaziją išlaikyti reikia, nes ji šiuo metu reikalinga ne tik išeivijos lietuviams, bet taip pat ir Lietuvos jaunimui, kuris ruošiasi studijuoti Vakaruose. Jiems Vokietijoje išgytas brandos atestatas yra gyvybiškai svarbus, o Lietuvai - tai taip pat didžiulė ir reali pagalba.

Po pasisakymų ir kavutės kalbėjo Lietuvos respublikos ambasadorius Vokietijoje prof. Zenonas NAMAVIČIUS. Jis papasakojo apie dabartinę padėtį Lietuvoje, aktualesias politines bei ekonomines problemas, santykius su Vokietija ir t.t. Po pranešimo ambasadorius atsakė į klausimus.

Darbuotojų suvažiavimas priėmė rezoliuciją, kuria prašoma, jog Lietuvos vyriausybė, pasirašydama tarpvalstybinę sutartį su Vokietija, prašytų ją išsipareigoti išlaikyti lietuvių Vasario 16-osios gimnaziją. Ši rezoliucija įteikta Lietuvos ambasadoriui, kad jis ją perduotų Lietuvos ministrų tarybos pirmininkui A.Šleževičiui. Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

Po vakarienes suvažiavimo dalyviai galėjo pasigėrėti Vasario 16-osios gimnazijos talentais; mat, gimnazijos ateitininkai visus talentus subūrė ir surengė garsų talentų vakarą.

ROMUVOS APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

1993 lapkričio 7 Romuvos apylinkės metiniame susirinkime išrinkta nauja valdyba: pirm.E.Lucienė, pavad.K.Paškauskas, išd.E.Svilienė, sekr.I.Timpienė ir narė Br.Lipšienė. Į kontrolės komisiją išrinkti A.Veršelis ir L.Riterienė.

KALĖDINIS SUSIĖJIMAS HAMBURGE

Sausio 8 Hamburgo apylinkės lietuviai susirinko į eilinių narių susirinkimą. Šįkart tai buvo Kalėdų švenčių nuotaikomis nuspalvintas susiėjimas su skaitymais iš Šventojo Rašto. Susirinko 45 žmonės. R.Baliulis perskaitė tai šventei skirtą šūkį. Visi pagiedojo keletą giesmių, o Mozūraitienė paskambino pianinu keletą kūrinų. E.Baliulienė perskaitė savo pačios į lietuvių kalbą išverstą apsakymėlį apie tai, kas nutiko vienai vokiečiai tolimoje Kinijoje Kalėdų metu. Kada toji vokiečių Kalėdų vakarą liūdėjo toli nuo tėvynės, toli nuo artimųjų, jos tarnai atnešė jai dovaną. Tai buvo kiauravidurė moneta, į kurią buvo suverti įvairiaspalviai siūlai. Tie siūlai reiškė kiekvieno dovanotojo rūpestį. Su dideliu dėkingumu priėmė moteris šią dovaną ir giliai ją įvertino. Prie esamų siūlų ji įvėrė ir savąjį. Apsakymėlis naujai ir originaliai išsakė kalėdinės dovanos prasmę ir davė progos naujai pažvelgti į šiandieninę bendravimo ir dovanojimo kultūrą. Susiėjimas baigėsi vaišėmis.

LÜBECK'AS

VLB Lübecko apylinkės pirmininkė Konstancia Tetmeier. Apylinkėje - 27 nariai. Naujų narių neišstojo. Apylinkės lietuviai susitinka vieną kartą per mėnesį. Pamaldas praveda kun. Br. Kučiulis. Buvo suruošti visi renginiai. Nauja valdžia buvo neišrinkta, nes, padarius apklausą, buvo nutarta palikti senąją.

TALENTŲ VAKARAS

Jau seniai tapo tradicija Vasario 26 gimnazijos ateitininkų kasmet ruošiamas talentų vakaras. Sakoma, kad kiekvienas žmogus turi koki nors talentą, tik reikia jam duoti atsiskleisti. Tuo ir pasirūpino gimnazijos ateitininkai, globojami mokyt. Marytės Šmitienės. Šis jų ruošiamas vakaras - jau dešimtas, t.y. jubiliejinis.

Vertinimo komisiją susikvietė tikrai profesionalią. Ją sudarė laisvalaikio metu tapyba užsiimanti Meilė Veršelienė, buvusi gimnazijos mokinė Rūta Salgė, žymus fleitistas Petras Odinis, pianistė Rūta Nemunienė ir Lietuvos ambasadoriaus Vokietijoje žmona smuikininkė Nijolė Namavičienė.

Šį kartą mokiniai pademonstravo ir savo sugalvotus vaidinimus, ir šokius, ir šiaip menines kompozicijas, bet daugiausia grojo ir dainavo. Ir tikrai buvo daug padainuota savos kūrybos dainų, kurios puikiausiai galėtų būti atliekamos ir žymesnėje scenoje. Tad nors ir labai kompetentinga komisija buvo, sunku jai buvo paskirstyti vietas, todėl skyrė keturias vienodo lygio premijas. Viena jų teko Rūtai Vitkauskaitei ir Agnei Bočkutei, kurios sušoko ir suvaidino "Buvo gera gaspadinė". Kita teko Ramintai Moore'aitei ir Zitai Kalesinskaitei už sudainuotą savos kūrybos dainą, pritariant gitara. Toliau viena iš premijų skirta Vytui Lemkei, Viktorui Diavarai, Algiui Kalvaičiui ir Viliui Alesiui už dainą "Mokslo traukinys". Žiūrovus ypač sužavėjo Viliaus rafinuotas ir tylus humoras. Salė kvatojo, kai jis dainavo, vaidindamas naivą, bejėgišką, mokslui pasmerkta būtybę, kurią neša tolyn mokslo traukinys, niekur nesustodamas. Dar kita premija teko Andrei Kazakevičiūtei, Astai Nemunytei, Martynui Lipšiui ir vėl Vytautui Lemkei už jo sukurtą dainą "Arčiau prie tavęs". Dainavo pats Vytautas, pritariant merginoms, saksofonui ir savo paties muzikiniam įrašui.

Paskatinamoji premija buvo skirta grupei mokinių už vaidinimą-kompoziciją apie ilgus plaukus. Einšteinas turėjo ilgus plaukus - geras buvo žmogus, taip pat Lisztas, Goethe ir kiti ilgaplaukiai davė daug naudos žmonijai. Kad būtų vaizdingiau, mokiniai pademonstravo jų portretus. O paskui iškėlė Hitlerio portretą, ir ką gi! Aišku, iš kur visos žmonijos nelaimės - ogi iš jo plaukų trumpumo.

Talentų vakare pasirodė ir būsimoji gimnazistai: Aidas ir Laura Šiugždiniai, Violeta Lemkytė bei Linutė ir Dainelė Šmitaitės. Ši grupė suvaidino-sudainavo pasaką "Miegančioji karalaitė". Reikia pasakyti, kad vaidino labai nuoširdžiai ir drąsiai ir jų rolėmis bei rūbais taip pat visi buvo patenkinti. Šie jauniausieji atlikėjai gavo specialią premiją.

Mokytojai, savaime suprantama, taip pat labai talentingi. Šį kartą jie pasirodė su opera. Garsiausias arijas sudainavę, daug plojimų pelnė. Gaila, nebuvo įtraukti į premijuojamą sąrašą, o šitokie talentai!

Ateitininkai pasirūpino ir vakaro meniniu apipavidalinimu: gražiai papuošė salę, o tarp pasirodymų vaidino modernios Raudonkepuraitės nuotykius. Tie epizodai buvo linksni ir įdomūs. Aplamai talentų vakaras mokinių labai mėgstamas. Vos prasideda nauji mokslo metai, jau, žiūrėk, kai kurie mokiniai jam ruošiasi, planuoja. Dalis tų planų nueina niekais, tačiau svarbu yra, kad mintys užimtos gražiais dalykais, ypač kūryba. Mokiniai žino, kad čia nėra reikalaujama profesionalumo, kad žiūrovai atlaidesni negu Vasario 16-osios minėjime, todėl laukia talentų vakaro ir mielai jame dalyvauja.

ABITURIENTŲ ŠIMTADIENIS

Prisilaikydami senų Lietuvos mokyklos tradicijų, Vasario 16 gimnazijos abiturientai maždaug 100 dienų prieš egzaminus susigriebia, kad jau laikas rimtai kibti į mokslus, ir nusprendžia šį proto prašviesėjimą atšvęsti. Tokia šventė vadinasi šimtadienis. Jie susikviečia visus mokytojus, buvusius abiturientus, vyresniųjų klasių draugus, gimnazijos personalą, tėvelius ir linksmu būdu praneša apie savo ryžtingą ketinimą atsisakyti moksleiviškų išdaigų, pasilinksminimų, o imti uoliai mokytis ir išlaikyti brandos egzaminus.

Šiometiniai abiturientai, taipgi gražiai pasipuošę ir susikvietę daug svečių, vakarą pradėjo daina "Nuo Vešnicos krantų". Vešnica, skaitytojų dėmesiui, yra neva tai upė, labai panaši į kanalą, kuri teka laukais netoli gimnazijos. Apdainavę, kas viskas įdomaus vyksta tos "upės" kaimynystėje, abiturientai pasveikino svečius. Po to 11 ir 13b klasių mokiniai padainavo savos kūrybos dainas.

Svarbiausias momentas šioje šventėje yra abiturientų pagrindinė kalba, iš kurios paaiškėja, kad jie atsisako gimnazijos šeimininkų titulo ir teisių, kad šeimininkais nuo šiol tampa dvyliktokai, o svarbiausia iš tos kalbos visiems tampa aišku, kaip labai pastarieji šioms pareigoms netinka. Nes šie ir menko intelekto, ir gabumai jų nekokie teesą, ir charakteris niekam tikęs. Po tokios kalbos su didžiausia širdgėla vis dėlto turėjo tiems "nevykėliams" atiduoti raktą, valdžios simbolį.

Šiometiniai dvyliktokai nekerštingi - atsakomojoje kalboje, švelniai abiturientus pakritikavo, pakuteno, matyt, nenorėjo jiems sugadinti ūpo mokytis.

Po baigiamosios kalbos abiturientai pakvietė visus sugiedoti studentų himną "Gaudamus igitur". Iš to matyti, kaip jie trokšta išlaikyti brandos egzaminus ir papti studentais.

Kaip ir buvo žadėta vakaro programoje, po pasirodymų įvyko "bufeto užpuolimas". Berniukų bendrabučio fojė stovintis teniso stalas buvo apkrautas įvairiais nekasdieniškais valgiais. Pagamino juos gimnazijos virėjos, o finansavo patys abiturientai, jų tėveliai, mokytojai, draugai.

Pasistiprinus valgiais ir gėrimais, užtrenkė galinga šokių muzika. Visas jaunielis sugužėjo šokti į salės vidurį. Bandė ir vyresnieji jų tarpe pasisukti, pamiklinti sąnarius. Sąnariai būtų ne vieną šokį atlaikę, tačiau ausys - niekaip. O prie tokios muzikos ir pasikalbėti neįmanoma, tai beliko arba padėti vienuoliktokams indus plauti, arba žygiuoti namo, ką daugumas ir padarė. Jaunimas linksminosi iki vidurnakčio.

VALDŽIOS ATSTOVAI VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

Lietuvai tapus nepriklausoma, pasikeitė gimnazijos statusas. Mūsų gimnazija nebėra pabėgėlių, negalinčių grįžti į tėvynę, mokslo įstaiga. Todėl Europos parlamentas nutraukė kasmetinę 140 tūkst. paramą. Tačiau tiek lietuviams, tiek vokiečių pareigūnams aiškėja, jog ši gimnazija ir toliau yra labai reikalinga. Dabar jau ne vien išeivijos lietuviams - šiuo metu tai yra labai konkreti parama Lietuvai, kurios jaunimas nori pasiruošti studijoms Vakarų universitetuose.

Aptarti esamos gimnazijos padėties ir jos ateities gruodžio 6 d. atvyko iš Bonnos Federacinės Vokietijos vidaus reikalų ministerijos pareigūnai: pabėgėlių skyriaus vadovas dr. Horst Lewandowski, jo referentas Schulze ir skyriaus reikalų vedėja Anita Michael. Juos pasitiko gimnazijos kuratorijos pirmininkas V.J. Damijonaitis, išdininkas J.K. Valiūnas, Vokietijos LB pirmininkas A. Lipšys ir, žinoma, gimnazijos direktorius A. Šmitas. Susitikime dalyvavo ir Vokietijos katalikų vyskupų konferencijos biudžeto referentas Wiemar. Po ilgų diskusijų prieita vieningos išvados - gimnazija reikalinga išlaikyti toliau. Tam reikalui reikės naujai suformuluoti teisinį pagrindą. Pasiūlyta įtraukti į tarpvalstybinę sutartį, kad Lietuva

pasižada išlaikyti vokišką gimnaziją, o Vokietija - lietuvišką. Apie šį projektą Lietuvos ambasadorius Vokietijoje prof. Zenonas Namavičius informavo premjerą Adolfą Šleževičių, kuris pažadėjo imtis iniciatyvos.

Vakare gimnazijos mokiniai svečiams pašoko ir pagrojo. Gimnazijos direktorius dėkojo jiems už iki šiol teikiamą globą, o ypač už gausią pagalbą po pilies gaisro, kai ir baraką teko statyti, ir berniukų bendrabutį, ir pilies atstatymui reikėjo milijonų. O kiek lovų, spintų ir kitokių baldų bei įrengimų su šių žmonių užtarimu išsigyta! Ypač dėkojo p.dr. Lewandowskiui ir p. Michael, kurie šiuo apsilankymu kartu ir atsisveikino su savo globotiniiais, nes sausio mėn. išeina į pensiją. Mokiniai pagerbė svečius, apjuosdami juos tautinėmis juostomis ir apdovanodami Lietuvos albumais.

SUSITIKIMAS SU RUSŲ RAŠYTOJU

Kaip ir daugelyje vokiečių mokyklų, taip ir Vasario 16-osios gimnazijoje dėstoma rusų kalba. Ji iširikiuoja tarp prancūzų, lotynų ir anglų kalbų. Lietuvių ir vokiečių kalbos užima pirmą vietą. Mokiniai iš Lietuvos stengiasi kuo greičiau pramokti anglų kalbos; čia jos mokoma labai intensyviai. O Lietuvoje neblogai išmokta rusų kalba pasinaudoja laikydami brandos egzaminus ir tokiu būdu pagerina pažymių vidurkį.

Šia kalba pateikiama mokiniams ne tik rusų literatūros klasika, bet ir naujieji rašytojai. Po Solženycino, Pasternako ir kitų žymių rašytojų atėjo eilė dar naujesniems. Vienas iš jų - Leonidas Borodinas. Tai visai naujos pakraipos Sibiro rašytojas, savo kūryboje netikėčiausiu būdu sujungiantis realybę su fantazija, nepaprastai meniškai ir su didele meile vaizduojantis gimtąją Baikala ir jo apylinkes, o svarbiausia, tai šviesus rašytojas, reiškiantis krikščionišką pasaulėžiūrą savo kūryboje. Talentingai išsakyta krikščioniška mintis yra nepaprasta vertybė visiems - ne vien rusų tautai, todėl jo kūriniai jau išversti į vokiečių, anglų, prancūzų, italų kalbas, įvertinti įvairiomis premijomis Vakarų Europoje. Vasario 16-osios gimnazijos vyresniųjų klasių rusų kalbos mokytoja Ella Frey pakvietė Borodiną apsilankyti pas mus, ir rašytojas sutiko. Gruodžio 7 vakare, lydimas "Possevo" redaktoriaus ir jo žmonos atvyko į susitikimą. Gimnazijos mokiniai šurmavo rašytoją klausimais. Kartais tai buvo net truputį panašu į tardymą, tačiau rašytojas nesupyko, o vis giliau leidosi į diskusijas. Prisipažino, kad jam ypač įdomu būti tarp lietuvių mokinių, nes pats esąs nesantuokinis šiauliečio karininko Šemetos sūnus, kuris bėgo iš Lietuvos po nesėkmingo pasikėsinimo į Lietuvos užsienio reikalų ministrą E. Galvanauską. Gimnazijos mokiniams jis atvežė dovanų savo poezijos knygutes. Jis pažymėjo, kad jo gimtinėje, prie Baikalo, jo knygos guli lentynose neperkamos, mažai kas jomis domisi, o štai čia jas skaito, o svarbiausia supranta. Todėl vienoje savo knygoje jis taip užrašė: "Nėra rašytojui didesnės laimės, kaip susitikimas su supratimu paties svarbiausio jo knygoje. Toks susitikimas man įvyko toli nuo Rusijos. Įvyko ir liks atminty visą gyvenimą."

Svarbu dar buvo šiame susitikime, jog mokiniai turėjo progos kalbėti su rusu iš Rusijos - ne sovietu, ne komunistu, ne imperialistu. Jie pajuto šio žmogaus rūpestį dėl savo tautos žmonių likimo, jų sielos sveikatos.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Paskutinę dieną prieš Kalėdų atostogas visi Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai, mokytojai ir darbuotojai susėda prie bendros vakarienės stalo. Didelė dalis iš toliau atvykusių mokinių negali grįžti namo švęsti Kalėdų savo šeimose, todėl čia jie išgyvena ką nors panašaus į Kūčių vakarienę. Prieš daugiau negu 30 metų šią šventę gimnazijoje pradėjo rengti ir buvo jos organizatoriumi iki šiol ev. kun. Fr. Skėrys. Tačiau šiais metais, sunkiai jam susirgus, jo darbą perėmė kiti, ir ši tradicija tęsiama.

Kalėdų eglutė - tai ne tik gardi vakarienė prie bendro stalo, bet taip pat ir giesmės, muzika - visa, kas teiktų pakilios nuotaikos šiam vakarui. Gimnazijos muzikantai ir dainininkės, vadovaujami mokyt. A.Paltino, surengė didelį koncertą pilies salėje; jame pasirodė visi, kurie mokosi groti. Buvo atliekami lietuvių ir Vakarų Europos kompozitorių kūriniai. Koncertas užtruko gerą valandą. Žiūrovai negailėjo katučių nei atlikėjams nei vadovui. Gimnazijos direktorius širdingai dėkojo mokyt. Paltinui už kasmet paruošiamus gražius koncertus.

Vakarienės stalas buvo paruoštas gimnazijos valgykloje. Paskutiniaisiais metais mokinių padaugėjo, ir tokiomis progomis, kai prisideda dar mokytojai ir darbuotojai, valgykloje būna gana ankšta. Tatai tačiau prideda daugiau smagumo ir šventiškumo. Ant stalų buvo gausu žvakių, tad įkyri elektros šviesa šįkart nedegė, tik puošniai eglutei išryškinti švietė į ją nukreiptas gelsvas prožektorius.

Pirmiausia kun. E. Putrimas pasveikino visus susirinkusius ir pakvietė sugiedoti kalėdinę giesmę "Didis džiaugsmas patekėjo". Giesmė labai gražiai nuskambėjo, nes advento sekmadienių vakarais mokiniai, susėdę ant berniukų bendrabučio laiptų, giedodavo ir buvo gerai susidainavę. Paskui stipresniosios lietuvių kalbos grupės mokiniai, paruošti mokyt. E. Tesnau, suvaidino Nijolės Jankutės "Stebuklų naktį". Kai Kūčių naktį vaikai išgirdo prakalbusią duonelę, šuniuką ir kitus gyvulėlius, kai išgirdo juos skundžiantis dėl vaikų nedoro elgesio, tuomet vaikučiai pasiryžo būti geresni: nebemėtyti duonelės, nebetampyti šuniuko už ausų ir t.t. Baigdami vaidinimą, atlikėjai uždegė eglutės žvakutes.

Po vaidinimo visus pasveikino gimnazijos direktorius A. Šmitas, o ev. kun. Tamera Šmitienė sukalbėjo maldą, paskaitė evangelijos skirsnėlį, parinktą šiai dienai. Galiausiai dar visi sudainavome vokiškai "O Tannenbaum", nes su mumis vakarieniauvo ir vokiečiai mokytojai.

Pagaliau atėjo šventiškiausia dalis - kalėdaičių laužymas. Dalydamiesi ta balta duonele, mokiniai pasijuto beesą vienos didelės šeimos vaikai. Priėjo eilė ir kitiems valgiams. Šeimininkės buvo pataisiusios žuvies ir silkės įvairiuose padažuose, virtinukų su grybais, aguonų pieno ir prėskučių. Į vaišių pabaigą atkeliauvo ir Kalėdų senelis su dovanomis. Tik būtinai reikėjo jam padainuoti ar padeklamuoti, kitaip nenorėjo atišti dovanų maišo. Tačiau visi prisiminė vaikystės eilėraštukus bei daineles ir Kalėdų seneliui dainavo, deklamavo. Apdovanoti pamazu skirstėsi, žinodami, kad rytdienai nereiks paruošti pamokų, kad nereiks anksti keltis - atostogų nuotaikos sklandė po visą Romuvą.

PRELATUI ANTANUI BUNGAI 75

Vokietijos lietuvių katalikų sielovados vadovas kun. Antanas Bunga šių metų sausio 5 atšventė savo 75 metų jubiliejų. Gimęs Šipyliuose, Šiaulių apskrityje, į Vokietiją atvyko karui baigiantis. Teologijos studijas baigė Bamberge, kunigu iššventintas 1952 metais. Penkerius metus buvo Memmingeno ir apylinkės lietuvių kapelionu, vėliau dirbo klebonu vokiečių parapijoje, nuo 1967 iki 1984 metų - Bad Wörishofene. Aptarnaudamas vokiečių parapijų tikinčiuosius, kun. Bunga niekada nepamiršo lietuvių. Greičiau galima būtų pasakyti, kad iš jo darbo tarp vokiečių lietuviams buvo nemaža naudos. Jo parapijiečiai neklausė, kas ir kur yra Lietuva. Klebonas nuolat jiems teikdavo aktualiausių žinių, išmokė ne tik giedoti lietuviškai, bet ir vieną kitą lietuvišką dainą užtraukti. Didelės reikšmės turėjo ir kaimynystė su dideliu lietuvių draugu Augsburguro vyskupu Josef Stimpfle bei lietuvių vyskupais dr. Pranu Braziu ir vėliau dr. Antanu Deksniumi. Bendromis jėgomis jie daug nuveikė lietuvių ir Lietuvos tikinčiųjų naudai.

Ir klebonaujant, ir į "pensiją išėjus", kun. Bungos namai nuolat buvo lietuviškos veiklos centras, kur vykdavo kunigų konferencijos, rekolekcijos, jaunimo seminarai ir visos Vokietijos ateitininkų suvažiavimai. Kun. Bunga "pensininkauti" atsikėlė į Memmingeną, čia jis eina dvasios vado pareigas vienuolėms ir jų prižiūri-

mai didelei senelių prieglaudai. Čia begyvendamas jis tapo paskirtas legatu lietuvių katalikų sielovadai Vokietijoje, t.y. vyriausiu Vokietijos lietuvių kunigu. Kaip vyriausiam kunigui teko pasirūpinti ganytojų netekusioms lietuvių parapijoms: čia pat Memmingene, paskui Münchene, o dar vėliau teko važinėti net į tolimąją šiaurę pas hamburgiškius, kol šie po dekaną V.Šarkos mirties apsirūpino nauju lietuvių kunigu. Daug metų kun. Bunga rūpinasi ir "Krivulės" leidimu. Nauji darbai ir uždaviniai iškilo prelatui, papūtus laisvės vėjams pavergtoje Tėvynėje ir jai atgavus nepriklausomybę. Bet gal ir energijos padvigubėjo. Jis nuolat pina ryšius tarp Lietuvos ir Vakarų Europos bažnyčių: važinėja pats į Lietuvą, lydi vokiečių vyskupus į ją, su visokiais tarnybiniais reikalais vyksta į Romą, į Belgiją, į Austriją, priiminėja svečius iš Lietuvos ir kitur, lankosi pas Vokietijos vyskupus, rūpinasi studijų vietomis teologijos studentams lietuviams.

Ypatingus ryšius prel. Bunga palaiko su Andechso vienuolynu, iš kurio, esą, dvidešimt vienuolių patapę šventaisiais. Savo dažnose vaišėse svečius vaišina tik to vienuolyno gaminamą alumi ir nuolat pabrėžia jo teigiamą veikmę žmogaus organizmui. O tos garsios prelato vaišės! Jos ilgam palieka atmintį ir ponams, o ką besakyti apie praalkusius studentus. Kiekvieną svečią jis mielai priima ir vaišina, bet ypatingai mažus vaikus. Dažnai atsiveža prelatas mažiesiems krepšelius saldainių ir šokolado, ir kai šie svečiuojasi pas jį Memmingene, tai susikrausto net į lovą ir jaučiasi geriau negu namie. Iš tiesų neapsakomas energingumas, kurio galėtų bet kuris penkiasdešimtmetis jam pavydėti, ypatingas lietuviškas vaišingumas, jo sodrus humoras yra ne tik šiaip malonūs dalykai, bet tai tokios savybės, kurios lietuviams daug naudos atnešė, ir visi moka tai vertinti. Tikimės, kad Dievas ilgai dar jį mums išlaikys toki energingą, vaišingą ir sveiką.

DIREKTORIAUS A. ŠMITO APDOVANOJIMAS

Šių metų sausio 30 Vasario 16-osios gimnazijoje buvo šventė. Šv. mišių metu gimnazijos direktoriui Andriui Šmitui buvo įteiktas popiežiaus Jono Pauliaus II medalis "Pro ecclesia et Pontifice" ("Už Bažnyčią ir Popiežių"). Toks apdovanojimas skiriamas tik rekomenduojant vyskupui ir turi tikslą pagerbti žmogų, kuris pasižymi katalikybe, t.y. išgyvena ir jungia katalikiškus principus savo pareigose ir gyvenime - malda ir darbas jungiasi kartu.

Šv. mišiose dalyvavo ne tik visa gimnazija, bet atvyko daug lietuvių ir iš apylinkių. Pilies koplyčioje nebūtų užtekę vietos, todėl altorius jau iš vakaro buvo paruoštas pilies salėje. Kadangi buvo "grabnyčių" diena, tai pamaldos prasidėjo pilies fojė. Iš čia procesija su žvakutėmis suėjo į salę. Giesmėmis pritarė mokinių orkestrėlis pianinu, gitara ir būgnais. Mišias atnašavo gimnazijos dabartinis kun. Edis Putrimas ir neseniai iš Lietuvos atvykęs būsimas kapelionas Gediminas Tamošiūnas. Prieš įteikdamas popiežiaus medalį, kun. Putrimas kalbėjo, kad tai yra garbingas apdovanojimas, įvertinantis ne tik direktoriaus Andriaus Šmito pasiaukojančią veiklą, bet taip pat ir Vasario 16-osios gimnazijos nuveiktą darbą išeivijai. Parapijos komiteto mokinių atstovai įteikė direktoriui gėlių. Gėlių jie įteikė ir naujam kapelionui, pasveikindami jį atvykus į naują darbo vietą.

Tą sekmadienį gimnazijoje ir pietūs buvo šventiški. Pasakyta sveikinimo kalbą, mokinių liaudies dainų būrelis sudainavo dvi liaudies dainas. Ir valgis nekasdieniškas - mokiniai galėjo pasmaližiauti Švarcvaldo tortu.

Į popietinę kavutę susirinko Romuvos apylinkės nariai pasveikinti direktoriaus apdovanojimo proga. Šventei vadovavo kun. E. Putrimas ir ją pradėjo pasveikindamas šventės kaltininką Andrių Šmitą. Eugenija Lucienė sukeitino direktorių Romuvos LB apylinkės, Moterų klubo vardu ir mokinių tėvų komiteto vardu. Kalbėjo ir VLB valdybos pirmininkas Arminas Lipšys. Jis pasidžiaugė šiuo apdovanojimu, kadangi tai yra svarbus direktoriaus ir gimnazijos darbo įvertinimas, ypač šiuo metu, kada pasigirsta kalbų, jog gimnazija nebereikalinga. O iš tiesų - tai 40-mečio jubiliejaus proga pareikštas pripažinimas gimnazijai ir jos vadovui. Pirmininkas išreiškė įsitikinimą, kad gimnazijos darbas dabar ypač svarbus, kad jis reikalingas dabar ne vien išeivijai, bet ir beatsikuriančiai Lietuvai ir kad Vokietijos lietuviai galės čia, Hüttenfelde, atšvęsti net 100-metinį gimnazijos jubiliejų.

Kapelionų pasikeitimo proga A.Lipšys pažymėjo, jog kun. Putrimas buvo toks kunigas, kuris savo pavyzdžiu parodė, jog būti krikščioniu nėra kančia, kad tai yra džiaugsmingas dalykas.

Po visų sveikinių kalbėjo ir Andrius Šmitas. Savo kalboje jis prisiminė višus, kurie pasiaukojamai dirbo šios gimnazijos labui. Minėjo pavardes tų, kurie dirbo ne už algą, o grynai iš pasiaukojimo lietuviybės išlaikymui. Kiti gi, dirbė už menką algelę, ne vien pamokas vedė, bet taip pat daug laiko ir jėgų skyrė užklašiniam darbui, mokinių laisvalaikio užėmimui. Jis pasidžiaugė gimnazijos veiklos įvertinimu ir kukliai nutylėjo, kiek pats darbo yra idėjęs jos labui.

Šią šventišką popietę paįvairino Vytautas Lemkė ir Almis Udrys. Jiedu pianinu ir smuiku nepavargdami grojo lietuviškas dainų melodijas, kurioms kartais išsijautę pritarė kai kurie svečiai. Apie šią šventę ir apdovanojimą rašė vietos vokiečių spauda.

SUNKIAI SERGA KUN. FRICAS SKĖRYS

Vasario 16 gimnazijos evangelikų kapelionas kun. Fricas Skėrys sunkiai serga ir šiuo metu guli specialioje ligoninėje Heidelberge. Praeitais metais jam buvo padaryta operacija, ir jis gana neblogai jautėsi, galėjo dėstyti toliau tikybą evangelikams gimnazijoje. Tačiau vasarą jo sveikata vėl pablogėjo, ir jis vėl buvo paguldytas ligoninėn Mannheime. Iš jos buvo grįžęs porai mėnesių į namus, po to paguldytas į ligoninę Heidelberge.

Pasigenda jo gimnazijos mokiniai evangelikai, kuriems tikybą dabar dėstys vietos vokiečių kunigas, ir lietuvių evangelikų parapijos Pietų Vokietijoje, kurias ilgus metus kun. Fr.Skėrys aptarnavo. Jų tarpe kunigas platindavo ir Amerikoje leidžiamą evangelikų žurnalą "Svečias". Linkime kunigui bent jau tiek pasveikti, kad galėtų būti namie ir retkarčiais aplankyti savo globotinius.

LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS KVIETIMAS IR KREIPIMASIS

Tik prieš dvejus metus įvyko paskutinis Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos kongresas, o jau šią vasarą turės įvykti sekantis - VIII-asis. 1994 m. liepos 12 d. - kongreso atidarymo diena Vilniuje. Po to keliausime dešimt dienų po įvairias Lietuvos vietas, diskutuosime su įvairių organizacijų atstovais ir aplankysime lietuvių jaunimą Latvijoje ir Estijoje. Antroji, svarbesnioji kongreso dalis yra Studijų dienos. Jas šį kartą rengia Anglijos lietuvių jaunimo sąjunga. Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga kviečia visus Vokietijoje gyvenančius lietuvius dalyvauti kongrese. Jeigu Jūs norite tikslesnių informacijų, prašome kreiptis į Rimą Čuplinską, Annaberger Str. 400, 53175 Bonn.

Maloniai prašome Jus paremti Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos atstovus pinigais. Mūsų banko sąskaita: VLJS Anke Lepa, Raiffeisenvolksbank Kaiserslautern, BLZ 540 900 80, Konto-Nr. 13455007. Širdingai dėkojame Jums iš anksto.

Dalia Baliulytė (VLJS pirmininkė)

Pakeistas adresas

Vokietijos paštas 1993 pernumeravo visų savo krašto vietovių pavadinimus. Vasario 16 gimnazijos, Vokietijos LB (taigi ir INFORMACIJŲ) adresas buvo D-6840 Lampertheim-Hüttenfeld 4.

Dabartinis adresas: D-68623 Lampertheim.

Visus laiškus ir spaudą maloniai prašome siųsti nauju adresu.

Gauta paminėti

KRIVULĖ 1993 gruodis Nr. 2. Lietuvių sielovados delegatūros Vokietijoje 64 psl. paveiksluotas leidinėlis. Pusė knygutės skirta popiežiaus Jono Pauliaus II lankymuisi Lietuvoje 1993 rugsėjį. Aprašomas lietuvių katalikų gyvenimas svetur. paminėtas tėvo dr.Konstantino Gulbino OFM Cap. auksinis kunigystės jubiliejus, radęs atgarsio ir vokiečių spaudoje.

TĖVIŠKĖS PASVEIKINIMAS (Heimatgruß). Paveiksluotas vokiečių iš Lietuvos 1994 metraštis. Redaktorius - rašytojas bei vertėjas pastorius Alfredas Franzkeitis. 120 psl. Kaina 8,--DM. Įžangoje redaktorius dėkoja bendradarbiams už rašinius bei paveikslus ir prašo siųsti juos ir 1995 metraščiui. Užsieny gyvenančius, atsilyginančius už metraštį, prašo nesiųsti čekučių, bet įdėti į voką banknotą, nes kai bankas atskaito už čekučių realizavimą mokesčius, nieko nebelineka gavėjui. Tai išidėmetina ir aukotojams, siunčiantiems aukas INFORMACIJOMS leisti iš užsienio.

Turiny: ilgesnė A.Franzkeičio kalba draugijos 40-čio proga, daug atsiminimų iš prieškarinių laikų, apie trėmimus į Sibirą, apie pokarinius apsilankymus Lietuvoje, A.Hermano studijėlė apie badmiriškas rytprūsių keliones į Lietuvą 1945-1951 ir kit.

SAUERWEINO EILĖRAŠČIAI - Sauerwein-Gedichte 1993. Išleido Alfredas Franzkeitis per Melina leidyklą. 144 psl. Spausdinta ir iškilmingai pristatyta Lietuvoje Vokietijos prezidento von Weizsäckerio lankymosi išvakarėse. Tai išranka iš Sauerweino eilėraščių, surinktų dr.J.Basanavičiaus ir A.Franzkeičio išverstų į vokiečių kalbą, o taip pat eilėraščių iš Sauerweino rankraščių irgi su A.Franzkeičio vertimais. Su Sauerweinu supažindina Jokūbas Skliutauskas vokiečių ir lietuvių kalbomis. Knyga gaunama pas autorių: Alfred Franzkeit, In den Wiesen 3, 27259 Wehrbleck. kainuoja 17,--DM.

Skaitytojų išeivijoje ieško vaikų žurnalas "Šaltinėlis". Žurnale gausu įdomios literatūrinės, istorinės medžiagos, įvairių konkursų. Vaikai gali parašyti šiam žurnalui, siųsti savo kūrybą, piešinius. Norintieji užprenumeruoti žurnalą savo ar savo pažįstamų vaikams rašykite adresu: "Šaltinėlio" redakcija, Ratnyčios 56, Vilnius, Litauen

MIRUSIEJI

Adomas MIDVERIS, VLB Geesthacht'o apylinkės pirmininkas, mirė 1993 gruodžio 9. Palaidotas 1993 gruodžio Geesthacht'o "Waldfriedhof" kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko vietos katalikų kunigas ir lietuvis kunigas Br.Kučiulis, dalyvaujant per 50 asmenų. Ant kapo sudėta daug vainikų. A.Midveris buvo gimęs 1925 rugsėjo 9 Naumiestyje, Tauragės apskr., ūkininko šeimoje. Į Geesthacht'o stovyklą atvyko 1949. Buvo uolus susipratęs lietuvis. Rūpinosi pabaltiečių kapinių tvarkymu Geesthacht'e. Buvo karo invalidas, netekęs rankos. Paskutiniais metais sunkiai sirgo. Paliko gimines Lietuvoje ir liūdinčią gyvenimo draugę E.Metzner, kuri su pasiaukojimu jį slaugė. Velioniui pagerbti E.Metzner su savo dukromis pakvietė laidotuvių dalyvius į puikiai paruoštas šermenis.

Stanislava BROKŠIENĖ, ilgametė Lietuvių moterų draugijos Hamburge narė, mirė 1993 gruodžio 28 d. Palaidota 1994 sausio 6 Neuer Friedhof-Niendorf Hamburge. Laidotuvių apeigas atliko vokiečių kunigas. Velionę palydėjo apie 25 žmonės. Lietuvių moterų draugijos vardu buvo padėtas vainikas ir lietuviškai sukalbėta malda. Paliko vyrą ir du sūnus su šeimomis. Velionė buvo gimusi 1921 gegužės 20 Tauragės apskrityje Lietuvoje.

Juozas SABAS, ilgametis Vokietijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas, mirė Floridoje 1993 gruodžio 26, ištiktas širdies infarkto. Buvo gimęs 1928 spalio 29 Strielčių kaime, Prienų valsč. Karo pabaigoje pasitraukė į Vakarų, gelbėdamasis su seserimis nuo raudonojo teroro. Prasidėjęs emigracijai į užjūrius, Juo-

zas emigravo į Jungtines Amerikos Valstybes, baigė aukštuosius mokslus Čikagoje, vedė Vidą Skaudytę ir su ja susilaukė sūnaus ir dviejų dukrų.

Ilgą laiką Juozas dirbo Amerikiečių armijos Europoje energijos tiekimo departamento direktoriumi. Buvo išrinktas VLB Tarybos nariu (1980-1990), VLB valdybos pirmininku (1977-1979 ir 1984-1990), Vasario 16 gimnazijos Kuratorijos nariu (1977-1990 ir kuri laiką jos valdybos pirmininku, Fondo Vasario 16-osios gimnazijai remti pirmininku (1982-1990). Juozas daug padėjo ruošiant Vokietijos IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, ypač telkiant lėšas. To dėlei, pasitelkęs valdybos narius ir kitus pagalbininkus, suruošė Romuvos parke Sodo šventę, kuri turėjo didelį pasisekimą. Daug jėgų ir energijos Juozas idėjo atstatant 1984 metais sudegusią Romuvos pilį. Ant jo pečių gulė ir Europos lietuvių dienų organizavimas 1989. Išėjęs į pensiją, Juozas su žmona Vida nutarė apsigyventi Floridoje. Ten taip pat netrukus įsijungė į lietuvišką veiklą. Žinia apie jo netikėtą mirtį skaudžiai nuliūdino jo bendražygius, draugus ir pažįstamus lietuvių bendruomenėje Vokietijoje.

INFORMACIJOMS leisti aukojo:

Mečys Buivys iš Müncheno	300,-- DM
Antanas Banaitis iš Miesau	100,-- DM
Norbertas Penkaitis iš Lindeno ir Simas Veiverys iš Kaiserslauterno po	50,-- DM
Arno Heid iš Kaiserslauterno	35,-- DM
Vytas Deveikis iš Heidesheimo	30,-- DM
Dr.Andreas König iš Göttingeno, T. ir M.Lipšiai iš Hamburgo ir M.Tumaitis iš Mainzo po	20,-- DM
Dr.Vytas Gruzdis iš Euclid, USA	15,-- US dol.
Tadas Mickus iš Springfieldo, USA	10,-- US dol.

Ačiū.

Pagalba Lietuvai

Paskutinį sąrašą aukotojų, jautriai atsiliepusių į prašymą paremti Lietuvą, paskelbėme INFORMACIJŲ 1993 gruodžio Nr.4. Vėliau aukojo: Norbertas Penkaitis iš Lindeno 300,-- DM, dr.Edvardas Seika iš Augsburgio 100,-- DM ir Arno Heid iš Kaiserslauterno 55,-- DM.

Nuoširdžiai dėkojame. Aukos nurašomos nuo mokesčių. Ir toliau maloniai prašome jas siųsti į "Hilfe für Litauen" sąskaitą Konto-Nr. 8.9516.08 Volksbank Kreis Bergstrasse BLZ 509 914 00, 68623 Lampertheim.

Numatomi renginiai 1994

Kovo 5 -----Vokietijos LB tarybos narių metinis suvažiavimas Romuvoje.

Gegužės 6 - 8 -----Vokietijos lietuvių jaunimo suvažiavimas Bonnoje Annaberge. Visas lietuvių jaunimas kviečiamas dalyvauti.

Gegužės 8 -----Motinos dienos minėjimas Romuvoje.

Gegužės 8 d., 14.00 val. ---visuotinis LABDAROS susirinkimas Romuvos pilyje, gimnazijos bibliotekoje.

SUWALKI-OGRODNIKI-AKMENĖLIAI-VILNIUS . 05.20-07.00-08.40-12.00

KENSCIN-OGRODNIKI-AKMENĖLIAI-VILNIUS . 04.15-09.20-10.40-13.55

Pastaba: AKMENĖLIAI yra pirmą vietovę pervažiavus Lenkijos-Lietuvos sieną.

Kelionė autobusais patogi jaunimui ir padeda išvengti ilgo laukimo prie sienos.

Sezono metu tvarkaraštis šiek tiek keisis. Stengsimės gauti naujesnę informaciją.

Laivai ir keltai į Lietuvą nuo balandžio 1 d.:

KIEL - KLAIPĖDA šešt. 18.00 - pirm. 06.00

..... treč. 15.00 - ketv. 18.00

KLAIPĖDA - KIEL pirm. 24.00 - treč. 07.00

..... ketv. 24.00 - šešt. 09.00

Kainos į vieną pusę vienam asmeniui, įskaitant valgį:

I kat. dvivietėje kajutėje 405,-- DM

II kat. - " - 360,-- DM

IIA kat. - " - 310,-- DM

III kat. - " - 255,-- DM

IIIA kat. - " - 210,-- DM

2 - 12 m. vaikams - 50% nuolaida.

Vienvietėje kajutėje kainos atitinkamai aukštesnės: nuo 640,-- DM iki 405,-- DM.

Lengv. automobilis (iki 5m ilgio) 280,-- DM.

Laivai iš Kiel'io plaukia ir į Liepoją, Rygą, Karaliaučių. Informacija galima gauti SCHNEIDER REISEN tel. 040 - 38020681.

Keltas "Greifswald" iš MUKRANO (Rügen) į KLAIPĖDĄ

Pirmas reisas iš MUKRANO numatytas 1994.03.30

Pirmas reisas iš KLAIPĖDOS numatytas 1994.03.31

Po to keltai plaukia dviejų dienų ritmu. Kelte "Greifswald" numatoma iki 72 vietų dvivietėse 4-os kategorijos kajutėse.

Sezono metu (1994.04.15 - 1994.09.30) kelionė į vieną pusę dvivietėje 4-os kat. kajutėje vienam asmeniui kainuoja 325,--DM. Vaikams iki 16 metų - 150,--DM. Už valgį reikia mokėti papildomai. Kelionė aukštesnės kategorijos kajutėse kainuoja brangiau.

Lengvojo automobilio (iki 6m ilgio) perkėlimas į vieną pusę kainuoja 220,--DM.

Tikslesnę informaciją apie šį ir kitus keltus iš Mukrano galite gauti Deutsche Seetouristik Rostock GmbH, tel. 0381 - 4583412.

1 minutė telefoninio pokalbio su Lietuva kainuoja 1,38 DM
